

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ประเมินความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและความเหมาะสมของเวลา โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน หลังจากนั้นจึงนำไปหาประสิทธิภาพ โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวันทั้ง 3 ชุด ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมที่ 1 สารปรุงรสและสารปรุงแต่งอาหาร ชุดกิจกรรมที่ 2 ยารักษาโรค ชุดกิจกรรมที่ 3 สารอันตราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวังห้วยวิทยาฯ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบเลือกตอบ แบบประเมินการทำงานอย่างเป็นระบบทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวังห้วยวิทยาฯ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ใน 3 ด้านคือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน สามารถสรุปผลการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ 1 ถึง ชุดกิจกรรมที่ 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน ตรวจสอบความชัดเจนทางภาษาและความเหมาะสมของเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม พบว่า ในบางส่วน ยังไม่ชัดเจน เช่น ข้อความในบัตรคำสั่งและคำชี้แจงในเอกสารใบงานยังสื่อความได้ไม่ชัดเจนจึงได้ทำการปรับปรุง และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 คน เพื่อหาประสิทธิภาพรวม พบว่าได้ค่าประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 80.56 / 81.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน พบว่า

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการประเมินกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ขณะใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในแต่ละชุด มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผลการประเมินรายด้านมีดังนี้

3.1 ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าผลการประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านกระบวนการพบว่าผลการประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3.3 ด้านผลผลิตพบว่าผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน มีประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน พบว่าผลการประเมินชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งได้นำแนวคิดและหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรม และกิจกรรมที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ซึ่งการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่ามีค่าประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 80.56/81.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ที่ผลปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงแนวคิด หลักการทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมีขั้นตอนเป็นไปตามลำดับความยากง่าย สอดคล้องกับวัยและความพร้อมของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมทุกขั้นตอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง โดยการลงมือปฏิบัติและการทำกิจกรรม

กลุ่ม เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ทั้งทักษะในการคิด พุด แก้ปัญหา และเผชิญกับ สถานการณ์ การเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดการพัฒนาตนเองหลังจาก การปฏิบัติกิจกรรมนั้นแล้ว อีกทั้งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างและ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

2. ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน เมื่อนำไปทดลองกับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวังหลวงวิทยาคม พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับปียวรณ ตาคำ(2545) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังการใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการใช้ ชุดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวีรพล อินพลอย (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอน กลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต เรื่อง จักรวาลและอวกาศ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่ ได้รับการสอนโดยวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พิรุณ เตจ๊ะแก้ว (2543) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทาง วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าหลังจากใช้ชุดกิจกรรมนักเรียนมี คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ทางวิทยาศาสตร์เฉลี่ยสูงขึ้น และจินตนา ศรีละโพธิ์ (2543, หน้า บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาชุดการจัดการเรียนการสอนทักษะกระบวนการและโครงการที่มีผล ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมทักษะกระบวนการและโครงการผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มและนักเรียนยังมีความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ ความรู้และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ตามความถนัดและตาม ความสามารถเต็มตามศักยภาพ นักเรียนได้พัฒนากระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม เสริมสร้าง บุคลิกภาพการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความมีเหตุผล ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ผลการประเมินการทำงานอย่างเป็นระบบทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม พบว่ามีคุณภาพ อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีการทำงานเป็นกลุ่มโดยมีจุดเริ่มต้นจากการวางแผน การทำงาน ปฏิบัติตามแผน มีการกำกับติดตาม ประเมินการทำงานและสุดท้ายมีการนำ

ข้อบกพร่องมาปรับปรุงการทำงานซึ่งเป็นหลักการทำงานที่ดีทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่จัดเป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบทั้ง 4 ขั้น ในการทำชุดกิจกรรมแต่ละชุด ซึ่งผู้เรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะทำให้เกิดทักษะที่สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการของพวงค์ จิระพงษ์ (2544, หน้า 31) ที่กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นสื่อการสอนที่ย้ำถึงแนวการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงพัฒนาตนเองและกลุ่มได้ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน เป็นการทำงานที่เป็นระบบดังที่สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2540) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA มิใช่เพียงแค่ปรับแก้ผลลัพธ์การทำงาน แต่เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงงานในแต่ละรอบของ PDCA อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ และการวางแผนแบบ PDCA จะทำให้งานบรรลุผลที่ต้องการ ประหยัด ทั้งพลังงาน เวลาและค่าใช้จ่าย งานที่บรรลุนั้นจะเป็นที่พึงพอใจ นอกจากนั้นการทำงานโดยใช้กระบวนการ PDCA ยังก่อให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ อีก เช่น ระดับบุคคลได้แก้ไขจุดบกพร่อง และพัฒนาตนเอง สามารถจัดการกับวิกฤติที่เกิดขึ้นในการทำงานได้ทัน่วงที่มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน สร้างภาวะผู้นำ หากบุคลากรสร้างนิสัยการทำงานโดยใช้ PDCA จะทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องนั้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมการทำงานที่มีคุณภาพมาตรฐาน และเป็นองค์กรแห่งคุณภาพที่จะสร้างความพึงพอใจ และมั่นใจต่อสังคมได้

4. ผลการประเมินการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PDCA เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ตามความคิดเห็นของนักเรียน มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

4.1 ด้านปัจจัยนำเข้ามีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจยังมีความไม่เข้าใจในเรื่องการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับเอกสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ คู่มือนักเรียนอ่านแล้วเข้าใจง่าย ตัวอักษรอ่านแล้วสบายตาและชัดเจน มีกิจกรรมอย่างหลากหลาย เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม มีพอเพียง บัตรงานอ่านแล้วมีความเข้าใจและชัดเจน และนอกจากนี้เป็นการถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์และเรื่องแบบฝึกหัด ซึ่งข้อคำถามเหล่านี้เป็นการยากแก่การตัดสินใจของนักเรียน เพราะชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่ครูใช้จัดกิจกรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543, หน้า 672 – 673) กล่าวว่า ชุดการสอนประกอบคำบรรยายเป็นชุดการสอนสำหรับครู กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนที่ทำให้ครูพูดน้อยลงแต่ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากขึ้น การให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินจึงเป็นการยากต่อการ

พิจารณาและให้นำนักคะแนนดังนั้นผลการประเมินชุดกิจกรรมด้านปัจจัยนำเข้าโดยนักเรียนจึงอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ด้านกระบวนการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมส่งผลต่อนักเรียนชอบเรียนด้วยชุดกิจกรรมอาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนชัดเจนเรียงจากง่ายไปหายาก นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมทุกคน ได้ฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย ได้ร่วมกระบวนการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และการปรับปรุงงาน นักเรียนได้จัดทำผลงานได้อย่างหลากหลาย นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียน นำเสนอผลงานในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งสมชาย เทพแสง.(2543, หน้า 68) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางว่า ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตน มีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์ที่เรียนมาก่อนแล้วผู้เรียนให้ความสนใจบทเรียนมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่มได้

4.3 ด้านผลผลิตมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ทำอย่างเป็นกระบวนการและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตประจำวันของนักเรียน อันได้แก่เรื่องน้ำส้มสายชู ผงชูรส สีสผสมอาหาร ยาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ยาสมุนไพรพื้นบ้าน สารกำจัดแมลงและศัตรูพืช ซึ่งผลการประเมินด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาจะอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวีรพล อินพลอย (2545) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอน กลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนปกตินอกจากนี้ยังสอดคล้องกับไกล์รุ่ง มามีและคณะ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการป้องกันสารเสพติดโดยใช้กิจกรรมทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเช่นกัน นอกจากนี้ผลที่ได้จากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีผลงานที่เป็นหนังสือเล่มเล็ก รายงานต่าง ๆ รวมทั้งการนำเสนอผลงานและการจัดนิทรรศการซึ่งเป็นผลงานของนักเรียนทั้งนั้นผลการประเมินจึงอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำชุดการสอนไปใช้

1. ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจกระบวนการของ PDCA ให้ถ่องแท้และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลตามเป้าหมาย
2. ชุดการสอนนี้เป็นนวัตกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงดังนั้น ครูผู้สอนต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้และจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเตรียมการสอนไว้ให้พร้อมจึงจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
3. ชุดการสอนนี้เป็นเทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลงาน ดังนั้นนักเรียนจะมีผลงานอย่างหลากหลายจึงควรให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงานและครูควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในกลุ่มต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กเรียนช้า การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เป็นต้น
2. ควรมีการนำหลักการ ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมและชุมชนของนักเรียน